

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 02924

MOTKE HABAD

M. Shtern

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

מאמקע חב"ד

זיינע אנעקדאטען, וויצען, סצענעס

און שטוקעס.

ניי-בעארביימעט

פון

מ. שמערן

STAR HEBREW BOOK CO.

54-58 Canal Street, New York

הוצאת :

סטאר היברו בוק קאמפאני

Printed in the United States of America

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1968

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

עם האָט גאַרנישט געמראָפּען

מאָמעל איז אמאָל אריינגעקומען צו א ווילנער גביר. גע-
הענדיג צוריק, האָט ער זיך אויסגעגליטשט און אראָפּגעפאלען
פון אלע טרעפּ. די שטוביגע האָבען דערהערט דעם פאל און
ארויסגעלאָפּען זעהן וואס האָט דאָרט געמראָפּען, ערשט זיי
זעהן, מאָמעל קרעכצט פון וועהטאָג און בעמיהט זיך אויפצו-
שטעלען.

— וואָס איז דאָ געווען? — האָבען זיי איהם געפרעגט.
— גאַר נישט — האָט ער זיי געענטפערט — מיין פוטער
איז אראָפּגעפאלען פון די טרעפּ.
— טאָ וואס האָט דאָס דערלאנגט אזא זעץ?
— פארשטעהט איהר מיך — האָט ער געזאָגט קאלט —
דער קלאפּ איז, ווייל איך בין געלעגען אין פוטער.

—:—

זאָל ער נאָר אנמשעפּען.

מאָמעל האָט איינמאָל געבעמען ביי א גביר פינף רובעל,
וועט ער דערפאר פאר איהם אראָפּשלעפּען די זון. דער גביר
האָט איהם געגעבען די געלט און מאָמעל האָט געהייסען, מען
זאָל איהם בריינגען א טישעל מיט א לאנגען שטעקען מיט א
קרוק, אז מען האָט דאָס איהם געבראכט, האָט ער זיך ארויפ-
געשטעלט אויפ'ן טישעל און אויפגעהויבען דעם שטעקען אין
דער הויך, און געקוקט אויפ'ן הימעל.

— פארוואס שלעפט איהר שוין ניט אראָפּ די זון? — האָט
 איהם דער גביר געפרעגט.
 — זייט אזוי גוט, — זאָגט צו איהם מאַטעל, — נאָט אייך
 דעם שטעקען און איהר משעפעט נאָר אָן די זון אָן קרוק, וועל
 איך שוין נאָכהער אראָפּציהען.

—————:

זיי דארף מען געבען א גאנצע חלה.

די פרנסי-חדש האָבען אמאָל געשיקט דעם „משרת הקהל“
 ער זאל אראָפּנעמען ביי מאַטלען די שבת-לייכטער פאר א קהל-
 שען שטייער, וועלכען מאַטעל האָט ניט געהאט צו באַצאָלען.
 דער משרת האָט צוגענומען די לייכטער און מאַטעל איז
 אוועק אין מאַרק, געקויפט א גרויסע חלה און אוועקגעטראָגען
 אין קהל-שטיבעל. די פני-קהל זיינען אלע געזעסען ארום א
 מיש, ווען מאַטעל האָט זיי דערלאנגט די חלה.
 — וואס איז דאָס פאר א חלה? — האָבען זיי איהם גע-
 פרעגט.

— פארשטעהט איהר מיך — האָט זיי מאַטעל געענטפערט
 — ביי מיר אין שטוב נעמט אלע שבת אראָפּ די לייכטער דער
 „סטאראזש“ (כאדינער) פון הויף, גיב איך איהם אן „המוציא
 חלה“, היינט איהר זייט דאָך אזוי פיעל „סטאראזשעס“ מוז מען
 אייך געבען א גאנצע חלה.

—————:

ער זאל רייבען און שווייגען.

מאמעל האט אמאל גענומען א פרוש אויף וועטשערע. ער האט געהייסען דעם פרוש ער זאל זיך געהן וואשען. דער פרוש האט געוואשען די הענט און זיך געזעצט ביים טיש. האט איהם מאמעל צוגערראגען א קעסטעל שוועבעלאך און געזאגט: — רייכט און שווייגט.

—————:

א בגד אויף אלע ימים טובים.

מאמע חב"ד איז אמאל געקומען אויף א חתונה אין א צו-ריסענעם בגד. רופט זיך צו איהם אפ דער מחותן:

— פע, מאמקע, ווי שעהמסטו זיך ניט קומען צו א שמחה אין אזא צוריסענעם בגד?

— מיט מיין בגד — האט מאמעל געענטפערט — האב איך זיך ניט וואס צו שעהמען. דאס איז א בגד, וועלכער דיענט מיר פאר אלע ימים טובים: פסח, למשל, איז אין איהם ניטא קיין ברעקעל; שבועות איז ער דורך מיט א תקון; ראש השנה בלאזט אין איהם פון אלע זייטען; יום כפור טויג ער אויף כפרות; חנוכה איז ער פול מיט לאמקעס און פורים צושיט ער זיך אויף מאן.

—————:

מאָטקע איז אַ שלִיחַ.

מאָטעל איז אמאָל געקומען צו א גביר בעטען א נדבֿה. דער גביר האָט גאר נישט געוואָלט געבען. זאָגט צו איהם מאָטעל :
— גיט א נדבֿה, ווייל איהר וועט ערגער מאכען.
— וואָס קען איך ערגער מאכען ? — פרעגט דער גביר.
— פארשטעהט איהר מיך — האָט מאָטעל געזאָגט — איך בין דאָך דעם דלות אַ שלִיחַ, און אויב איהר וועט מיר נישט געבען, וועל איך שיקען דעם דלות אליין.

—————:

אונטער די אויגען.

מאָטעלס ווייב איז געקומען צו קהל מסרן אויף מאָטלען :
ער האָט איהר געשלאָגען מכות אכזריות און האָט איהר אונטער גערגעשלאָגען די אויגען. קהל האָט גלייך געשיקט רופען מאָטלען און איהם גע'מוסר'ט, פארוואס ער שלאָגט זיין ווייב.
— איך האָב איהר געשלאָגען אונטער די אויגען — האָט מאָטעל געענטפערט — און אונטער די אויגען מעג מען אפילו דעם רב אויך שלאָגען.

—————:

זייט נישט געזונט.

מאָטעל איז אמאָל אריינגעגאנגען צו א ווילנער גביר און געזאָגט :
— זייט מיר געזונט, איך פאָהר אָפּ פון ווילנא און גיט מיר עפעס אויף דער הוצאה.

דער גביר האָט איהם אָבער ניט געוואָלט געבען קיין נדבה.
מאָטעל איז ארויס פון הויז און אין א רגע ארום זיך אומגעקערט
און געזאָגט :

— ווייסט איהר, איך האָב זיך מיישב געווען, עס לוינט מיר
ניט אוועקצופאָהרען. אלזאָ, זייט מיר שוין ניט געזונט.

—————:

מען האָט איהם אונטערגעהאקט.

עס האָט געטראָפּען, אז א פרייך האָט אמאָל אָפּגעשמיסען
א ווילנער גביר. שפעטער האָט דער געשמיסענער גביר אָנגע-
כאפט מאָטלען אין גאס און צו איהם געזאָגט :

— מאָטעל, זאָג מיר עפעס א ווייץ, וועל איך דיר געבען א
שעהנע נדבה.

האָט מאָטעל געזאָגט :

— מען האָט דאָך אייך דאָ ניט לאנג אזוי אונטערגעהאקט
און איהר זייט נאָך אלץ אזוי לאנג...

—————:

אָפּגעבען מיט הוילען.

מאָסקע איז אמאָל אריין צו איינעם א באקאנטען און זאָגט
צו איהם :

— דו ווייסט, איך געה ווערען א דאָקטאר ?

— דו, מאָטעל ? — האָט דער באקאנטער זיך געוואונ-

דערט — זאָג שוין וואס מיינסטו דערמיט ?

— איך מוין פשוט, — האָט מאָטעל געענטפערט — מען

האָט ביי מיר היינטיגע נאכט ארויסגע'גנב'עט די גאנצע בעמ-
געוואנט, מוז איך זעהן זיך אָפּלעגען אויף הוילען...

ער מיינט אַהן המצאות.

מאָמקע חב"ד האָט מען איינמאַל איינגעלאדען צו א נגיד'ישע
 חתונה אין מינסק. מען האָט געגעסען און געטרונקען און אַן
 מאָמקען אינגאנצען פארגעסען.
 שפעטער נאָך דער סעודה האָט מען זיך געכאפט אז מאָמקע
 חב"ד איז דאָ און איהם געבעמען זאָגען אן המצאה.
 מאָמקע איז געווען אויפגערעגט און געזאָגט:
 — ויסעו מסוכות ויחנו ברפידים, געהאנגען זאָלען ווערען
 אלע מינסקער נגידים.
 — וואָס איז דאָ די המצאה? — האָט דער רייכער עולם
 באליידיגט געפרעגט.
 — איך מיין אַהן המצאות. — האָט מאָמקע געענטפערט.

—————:

פון אן אויסשמעלונג.

באקאנטע אידען האָבען באגעגענט מאָמקען געהענדיג אין
 גאס.
 — פון וואנען געהסטו, מאָמקע? — האָבען זיי איהם גע-
 פרעגט.
 — פון אן אויסשמעלונג. — האָט מאָמקע געענטפערט.
 — וואָס פאר אן אויסשמעלונג?
 — דער בעל-הבית האָט ארויסגעשמעלט מיינע כלי-בית
 אויפ'ן גאס.

—————:

א קייער איז טייער.

דער אלטער דייטשער קייער איז אמאל געגאנגען אָנגע-
טאָן אין ציווילע קליידער און געשפאצירט אויף דעם בולוואר.
א פרוי האָט פארבייגעמראָגען שוועבעלאך צו פארקויפֿען.
— גיב מיר א פֿעקעל שוועבעלאך! — האָט דער קייסער
אָפֿגעשטעלט דער פרוי.

די פרוי האָט א קוק געטאָן אויף דעם מענשען און גלייך
דערקאנט דעם קיסר. זי האָט איהם מיט גרויס עהרפורכט דער-
לאנגט דעם פֿעקעל שוועבעלאך.

— וויפֿיעל קאָסט דער פֿעקעל? — האָט דער קיסר גע-
פרעגט.

— הונדערט מארק! — האָט די פרוי געענטפֿערט.

— קאָסט דאָ אין בערלין דען אזוי טייער שוועבעלאך? —

האָט דער קיסר פארוואונדערט געפרעגט.

— ניין, — האָט די פרוי געענטפֿערט — שוועבעלאך זיינען

ביי אונז זעהר ביליג, נאָר א קיסר איז זעהר טייער.

—:—

דאָס איז זיין געשעפט.

א געוויסער גנב איז געגאנגען אין גאס און געפונען א ביי-
טעל מיט געלט. קוים האָט ער עס אויפֿגעהויבען, האָט ער
דערזעהן א אידעל געהענדיג די הענט פארבראָכען און וויינט
ביטער.

— וואָס וויינט איהר? — האָט דער גנב געפרעגט דעם

אידען.

— איך האָב פארלאָרען אַ ביימעל מיט געלט. — האָט דער איד געקלאָגט.

— וויינט ניט, — זאָגט דער גנב — אַט האָב איך נאָר וואס געפונען אַ ביימעל מיט געלט, זאָגט נאָר סמנים אויב דאָס איז אייערע, וועל איך אייך אָפגעבען.

דער איד האָט געזאָגט געוויסע סמנים און דער גנב האָט איהם אָפגעגעבען די געלט. דער איד האָט זיך זעהר געפרעהט, פאָרגעלעגט דעם געפינער עפעס געלט, אבער יענער האָט זיך אָפגעזאָגט פאר דער מצוה צו נעמען באצאלט. דער איד האָט אריינגעלעגט די געלט אין קעשענע און אוועק.

אַז ער איז אבער געקומען אהיים, האָט ער זיך געכאפט ער האָט ווייטער ניט די געלט. דער איד האָט ווייטער גענומען זוכען און מענשען האָבען איהם געזאָגט, אז זיי האָבען געזעהן, ווי דער מאן וואס האָט איהם אָפגעגעבען די געלט, האָט עס ביי איהם דערנאָך צוריק ארויסגענומען פון קעשענע. דער איד איז אוועק צום גנב און איהם געפרעגט:

— איך פארשמעה אייך ניט, אויב איהר האָט געוואָלט מיינע געלט, צו וואס האָט איהר עס געדארפט פריהער מיר אָפגעבען און דערנאָך ביי מיר צונעמען צוריק.

— דאָס איז נאָר צוויי זאכען — האָט דער גנב געענטפערט — השבת אבדה איז אַ מצוה און אויף דעם בין איך אַ איד און דארף אָפגעבען; גנבה — דאָס איז אבער מיין פרנסה, און קיין אנדער פרנסה האָב איך דערווייל ניט.

אין אזא היץ.

א גרויסער גביר א קארגער איז אמאל קראנק געוואָרען אויף א היץ קראַנקהייט. ער איז געווען זעהר שוואַך און אלע דאָקטוירים האָבען איהם אָפגעזאָגט דעם לעבען, דאן האָבען די ווייב און קינדער אריינגעפאלען אין ארון קודש מיט גרויס געוויין און מנדב געווען פופציג רובעל אויף צדקה, דער גביר זאל גע-זונט ווערען. שפעטער האָט גאָט מאַקע געהאלפען און דער גביר איז געוואָרען געזונט. אין א צייט ארום איז ער געוואָהר געוואָרען, אז מען האָט צוטיילט פאר זיינמוועגען פופציג רובעל אויף צדקה. האָט זיך דער גביר געבייזערט און געשריען אויף ווייב און קינדער, וואס זיי האָבען עס אזוינעם געטאָן.

— דו האסט דאָך אונז אליין געהייסען. — האָבען די קינדער

מפני דרכי שלום וועגען געזאָגט:

— אזוי? — האָט זיך דער גביר געוואונדערט — אין אזא

היץ בין איך עם געלעגען, דאס איך זאל אזא זאך הייסען?

—:—

מיט וועמען ער וועט ריידען.

א גרויסער גביר, אבער זעהר א פראַסטער מענש, האָט געמאכט א גרויסען מאַלצייט, אויף וועלכען ער האָט איינגע-לאדען אלע רבנים און חכמים פון שטאָט. אויך האָט ער איינגעלאדען א פאַר גבירים, פראַסטע מענשען ווי ער אליין. צו דער איינלאדונג צו די גבירים, האָט ער צוגעשריבען א פאַר ווערמער בזה הלשון: „איך בעט אייך, טייערע פריינט, קומט צוגעהן, ווייל אויב ניט, וועל איך ניט האָבען מיט וועמען א וואָרט אויס-צוריידען.

—:—

אן עצה צום שלאָפען.

— וואָס פאר אן עצה טוט מען איך זאל קענען שלאָפען? —
האַט אמאָל א גביר געפרעגט ביי זיינעם א באקאנטען, א קלוגען
מענשען.
— לייגט דעם קאָפּ אויפ'ן קישען — האָט דער באקאנטער
געראמען.
— וואָס רעדט איהר? — האָט זיך דער גביר געוואונ-
דערט — און אויף וואס מיינט איהר לייגט מיין קאָפּ ביז איצט?
— אייער קאָפּ ביז איצט — האָט דער באקאנטער געלאסען
געזאָגט — ליעגט אויף שווינדעל... דערפאר קענט איהר ניט
שלאָפען.

—————:

יעדעס יאָהר — א נייע הגדה.

צו אן אויפגעקומענעם גביר, וואס איז נישט געווען קיין
גרויסער חכם און אויך נישט קיין וואזשנער איד, איז אמאָל
אריינגעקומען א מחבר מיט זיינס א פירוש אויף דער הגדה, ער
זאָל ביי איהם זיין הגדה קויפען.
— שוין ווידער א פרישע הגדה — האָט זיך דער גביר
צובייזערט. — כ'האָב נאָך די פאַר א יעהריגע הגדה, צו וואס
דארף מען יעדעס יאָהר פרישע הגדות?
— מ'דארף יאָ יעדעס יאָהר א פרישע הגדה — האָט דער
מחבר געענטפערט — ווייל, פארשמעהט איהר מיד, דער וואס
איז פאר א יאהרען געווען א „תם“ איז שוין היינט א גאנצער
חכם, און דער פאר-צ-יעהריגער „שאינו יודע לשאול“ איז שוין
גאָר היינט א „רשע“...

—————:

עם פרעהט איהם זעהר.

א גובערנאמאר פון א געוויסער שטאט איז איינגעלאדען געווארען פונ'ם אויפזעהער פון טורמע צו האלמען א רעדע פאר די ארעסטאנטען, ער איז ארויף אויף דער טריבונע מיט א ליעב-ליכען שמיכעל, און האט אזוי אָנגעהויבען :

— עם פרעהט מיך פון טיעפסטען הארצען צו זעהן דאָ אזא גרויסען עולם.

— גענוג, מיר ווילען מעהר ניט הערען. — האבען די ארעס-טאנטען זיך צושריען, — לאזט אונז צוריק אין אונזערע גע-צעלמען.

—————:

מעכב דאָס עמען.

א שווער האט צוגעזאגט זיין איידעם קעסט, ביז וואנען איהם וועט אויסוואקסען א באַרד. אז דעם איידעם האט אַבער אָנגעהויבען וואקסען א באַרד — האט ער זי אָפגעגאַלט.

דער שווער האט איהם איינמאַל געכאפט ביי דער ארבייט, און האט איהם אוועקגעשלעפט צום רב.

— גוואלד, רבי, — האט דער שווער גע'מענה'ט — מיין איידים גאַלט די באַרד.

— וואָס איז דאָס מיט אייך? — האט דער רב זיך געווענדעט צום איידעם — ווי טוט עס א איד אזא זאך?

— רבי, — ענטפערט דער יונגערמאן — איך מעג עס על פי דין. מען ווייס דאָך, אז די וואַנסעס מעג מען אָפגאַלען ווען זיי

זיינען מעכב דעם עסען. מיין שווער האָט מיר צוגעזאָגט צו גע-
בען קעסט ביז מיר וועט אויסוואַקסען א באַרד, און ווי איך וועל
האַבען א באַרד, הערט ער אויף מיר צו געבען. נו, איז דאָך די
באַרד מעכב דאס עסען.

ווען זי זאָל עס אַנטאָן!

די פרוי האָט געוואַלט דער מאן זאל איהר קויפּען א מאַנ-
טעל, אבער וועדליג זי האָט איהם געקאָנט, האָט זי מורא גע-
האט דאָס ביי איהם בעטען. זי איז אבער געפאלען אויף אן
המצאה און געזאָגט:

— עס האָט זיך מיר היינטיגע נאכט גע'חלומ'ט, אז דו האָסט
מיר געקויפּט א מאַנטעל, מיין מאן.
— זעהר גוט, — האָט דער מאן אייליג געענטפערט —
אין קינפטיגען חלום וועסטו דעם מאַנטעל אַנטאָן.

דער מענש, וואָס איהם איז תמיד גוט.

— כ'קען א מענשען, וואס איז איהם שמענדיג גוט.
— דהיינו?

— ווינטער איז איהם גוט — קאַלט, ווייל ער טראָגט קליי-
דער, וואס זיינען גוט צוריסען, און שיד, וואס זיינען גוט—פאר'ן
מייוועל; ; זומער איז איהם גוט—היים, ווייל ער וואוינט אין א
שטיבעל, וואָס איז גוט—פאר א טורמע; א ווייבעל האָט ער
איז זי א גוטע—ארוהר, און ווי לאנג ער לעכט איז ער גוט—אויף
צרות...

דעם פארוקמאכערס שילד.

א געוויסער פארוקמאכער האָט אויפגעהאנגען א שילד איי-
בער זיין טהיר אויף וועלכען עס איז געווען אויסגעמאַלט ווי
אבשלום רייט אויף זיין עזעל, בלייבט הענגען מיט זיינע האַר
אַן א בוים און יואב שמעכט איהם, דערביי איז געווען אונטער-
געשריבען „וואַלט ער אבער געמראָגען א פארוק, וואלט ער ניט
געהאנגען געוואָרען.

—————:

א גרויסער העלד.

א איד איז געשטאַנען דערביי ווי אן אַפיציער איז אראַפּ-
געפאלען פון א פערד.
— א שאַנדע! — האָט דער איד אויסגערופען — ביי מיר
וואַלט אזוינס ניט טרעפען.
— ביזט דאס אַזא גרויסער רייטער? — האָט מען דעם
אידען געפרעגט.
— ניין, — האָט דער איד געענטפערט — איך מײן נאָר
ביי מיר וואַלט עס ניט געמראָפען, ווייל איך וואלט אויף דעם
פערד ניט אַרויפגעקראַכען.

—————:

שבת'דיגער קונגעל.

זונטאג בייטאָג איז געקומען אן אַרימאן צו א קארגען גביר
און געבעמען עמען.
— איהר וועט עמען שבת'דיגע קונגעל? — האָט דער קאַר-
גער געפרעגט דעם אַרימאן.

— יא, — האָט דער אַרימאָן מסכים געווען.
 — וועט איהר אזוי גוט זיין קומען צו מיר דעם קומענדיגען
 שבת, וועט איהר געפינען קונגעל... — האָט דער גביר געזאָגט.

—————:

טאָ וואָס לערענט ער דאָקטאָר ?

צוויי קינדער חברים זיינען אַוועקגעפּאָהרען אין דער פרעמד
 לערנען און איינמאַל אויף זומער צייט זיך צוריקגעקעהרט צו
 זייערם עלטערענס הויז, פרעגט איינער דעם אַנדערען :
 — חבר, וואס איז דיין אידעע אין לעבען ?
 — לעבען און לאָזען לעבען — האָט דער אַנדערער גע-
 ענטפערט.
 — טאָ פאַרוואָס שטודירסטו דאָקטאָר ? — האָט איהם דער
 ערשטער געפרעגט.

—————:

א ס י מ ן .

אין אַ בויד, וואָס איז געווען פול אַנגעפּאַקט מיט פאַרשויןען
 האָט זיך איינער אַנידערגעזעצט אויף אַן אַנדערענס פּוס.
 — רבותי, זאָגט דעם אמת — האָט ער אַ פרעג געגעבען —
 אויף וועמענס פּוס זיין איך דאָס ?
 — אויב דער פּוס איז מיט אַ בלויען זאַק, איז ער מיינער —
 האָט אַ איד אַ חסיד געענטפערט.

—————:

פאַרוואָס מען איז רייך אָדער אַרעם.

אין אַ טהעאָטער איז געווען אַ גרויסער אַקטיאָר, וועלכער האָט אָפּילו גענומען אַ סך שכירות איז אָבער דאָך געווען זעהר אַרעם, ווייל ער פלעגט זיין גאַנצע געלט פאַרמאָן אויף פרויען, אין זעלבנען טהעאָטער איז אויך געווען אַן אַקטריסע, דוקא נים קיין גרויסע קינסטלערין, דערפאַר זעהר אַ שעהנע, און כאָטש זי פלעגט נעמען קליינע שכירות איז זי דאָך געווען זעהר רייך, זי פלעגט באַקומען פיעל מתנות פון מענער, האָט איינמאַל די אַרטיסטען געפרעגט דעם אַרטיסט :

— וואָס איז די מעשה מיט אייך ? דוכט זיך איך נעם אַ העלפט שכירות פון אייך, דאָך בין איך רייכער פון אייך ?
— הערט איהר — האָט איהר דער אַרטיסט געענטפערט —
דאָס וואָס אייך מאַכט רייך, מאַכט עס מיר אַרעם.

—————:

וואָסערע מאַכלים די גבירים קאָכען זיך.

אַ גבירישער משרת האָט חתונה געהאט מיט אַן אַרימע מיידעל, ויהי היום האָט ער צו איהר געזאָגט :
— איך פלעג זעהן ווי מיין בעל-הבית פלעגט עסען פיינ-קוכען, אפשר וועסטו פאַר מיר אויך מאַכען דעם מאַכל ?
— איך האָב אָבער נים קיין פומער — האָט די ווייב גע-ענטפערט.
— מאַך אָהן פומער.
— עס איז אָבער אויך ניטא קיין אייער, — האָט די ווייב ווייטער גערעדט.
..

- מאך אהן אייער.
- און וואו נעמט מען ווייצענע מעהל ?
- מאך מיט קארענע מעהל.
- און וואס איז וועגען א סקאוואראדע (א באק פען) ?
- בעגעה זיך אהן דעם.

האט די ווייב געפאלגט דעם מאן, זי האט גענומען קארענע מעהל, פארמישט מיט וואסער און דאס ארויפגעלעגט אויף הייסע קוילען באקען.

וואס עס איז פון דעם געווארען, איז לייכט צו פארשמעהן : פון איין זייט איז דער מאכל פארברענט געווארען און פון דער אנדער זייט איז עס געווען רויע טייג, די ווייב האט דערלאנגט דעם מאכל דעם משרת האט ער עס גענומען עסען, זיך גלייך פארקרימט און געזאגט :

— דער טייוועל ווייסט זיי וואסערע מאכלים די גבירים קאכען זיך און וואס זיי האכען ליעב... מען קען דאך דאס אין מויל ניט נהמען.

—————:

א קליינער מאגען.

צו א קארנען גביר איז געקומען אן ארימאן בעטען, ער זאל איהם נעמען אויף שבת. — איך וועל קיין סך ניט עסען, ווייל איך האב א קליינעם מאגען, ווי אן אכטיגהריגער קינד.

דער קארנער האט זיך געלאזט איינרעדען און האט דעם ארימאן געלאדען אויף שבת. ביים טיש האט דער ארימאן גע-געסען פאר דריי מענשען, האט איהם דער קארנער געפרעגט :

— א מענש וואס האט א קליינעם מאַגען, ווי אן אַכט יאהריגער קינד, ווי קען דאָס אַזויפיל עסען?
 — איהר האָט מיר ניט פאַרשטאַנען — האָט דער אַרימאַן געזאָגט — איך האָב געמיינט, אַז מײן מאַגען איז גרויס ווי דער גאַנצער אַכט יאהריגער קינד.

—————:

וואָס איז דאָס פאַר אַ קריינק.

א קליינשמעדיגע אידענע איז געקומען אין אַ גרויסער שטאָדט, זי איז געגאַנגען אין גאַס, זיך אן עפעס פאַרטשעפעט, איז געפאַלען און אָפּגעשלאָגען איהר האַנד. זי איז אַוועק זוכען אַ דאָקטאָר, ערשט זי זעהט אויף אַ שעהנע מיר שמעהט אַ קליינע שילד „דאָקטאָר“, איז זי דאָרט אַריין און געבעטען אַ רפואה צו איהר האַנד.

— איך בין ניט קיין דאָקטאָר מעדיצין — האָט איהר דער מאַן פון הויז געענטפערט — איך בין אַ דאָקטאָר פילאָזאָפיע.
 — וואָס איז דאָס פאַר אַ מין קריינק? — האָט די אידענע געפרעגט.

—————:

אַלץ ווי מען טראַכט.

ביי אַ קלוגען רב האָט מען אַמאָל געפרעגט, — עס שמעהט דאָך „אַל תרבה שיחה עם אשה“, פאַרוואָס רעדט איהר מיט ווייבער?

האָט זיי דער רב געענטפערט:

— עס איז בעסער צו ריידען מיט אַ אידענע און טראַכטען וועגען גאָט, איידער צו ריידען מיט גאָט און טראַכטען וועגען אַ אידענע.

—————:

איינע פאר זיך די צווייטע פאר'ן אורח.

איינער האָט געהאַט אַ שלעכטע, בייזע פרוי, זי פלעגט פיינט האַבען אַרימע לייט, איינמאַל האָט דער מאַן איהר גע-בראַכט אַן אורח אַן אַרימאַן און איהר געפרעגט :
 — וואָס האָסטו פאַר אונז אויף מיטאַג ?
 — קריינק און יסורים האָב איך פאַר אייך, — האָט זי גע-זאָגט מיט גרויס צאַרן.
 — איינע עס דו און די צווייטע גיב דעם אורח — האָט דער מאַן געזאָגט — פאַר מיר וועל איך שוין אויסגעפינען עפעס אַן אַנדער מין שפייז.

—:—

אַז מען גיט מכות קרייגט מען יסורים.

צוויי חקרנים האָבען גע'חקרנ'ט :
 — אין פלוג איז דאָך די קשיה, וואָס טוט דאָ ר' יהודה אין מיטען מיט דעם דצ"ך, עד"ש באח"ב.
 — דער תירוץ איז פשוט — האָט דער אַנדערער געזאָגט — ר' יהודה האָט דאָך שוין איינמאַל אַ טעות געהאַט מיט תמר'ן, דעריבער מאַכט ער שוין יעצט סמנים.
 — אָבער ניקאי וואַלט ער בעסער געבען תמר'ן די מכות און אין דער הגדה — דעם זיגעל, מיט'ן שמעקען, מיט'ן שניפּטוך ?
 — אַז ער וואַלט געגעבען תמר'ן מכות, וואַלט זי איהם גע-געבען יסורים...

—:—

פאראן נאך בעסער.

— בעסער ווי א גלאז וויין איז גאר ניטאָ — האָט אַ טרינקער
אמאָל געזאָגט אין אַ געזעלשאַפט.
— אַ פּלאַש וויין איז בעסער — האָט אַ גרעסערער טרינקער
געזאָגט.

—————:—————

ער מוסר'ט וועמען ער האָט ליעב.

— זאָג נאָר, מיין פּרוי, וואָס ביזטו אַזוי אין כּעס אויפ'ן
מגיד, פּאַרוואָס ער האַלט דיר שמוענדיג אין איין מוסר'ן? ווייסטו
דען ניט, אַז דער מגיד וויל זיין גלייך צו גאָט, און גאָט וועמען
ער האָט ליעב, דעם שטראַפּט ער אַ סך.

—————:—————

דעם רבינ'ס חקירות.

אַ מיידעל איז געקומען צום חסידישען רבי'ן מיט אַ שאלה,
— מען האָט אַריינגעשמעקט אַ מילכיגע לעפעל אין אַ פליישיגען
טעפעל.

דער רבי האָט זיך פּאַרטראַכט אַ וויילע און דערנאָך געזאָגט
אויפ'ן קול:

— לאַמיר באַטראַכטען דעם ענין גוט, אַ מילכיגע לעפעל
אין אַ מילכיגען טעפעל אַפילו מען זאָל אַריינשמעקען, איז כּשר;
אַ מילכיגע לעפעל אין אַ פליישיגען טעפעל אַז מען זאָל ניט
אַריינשמעקען, איז אויך געוויס כּשר; ווידער פּאַרקעהרט, אַ

פליישיגע לעפעל אין א פליישיגען טעפעל איז כשר אפילו אריין-
שטעקענדיג, אין א מילכיגען טעפעל מען זאל די פליישיגע לעפעל
ניט אריינשמעקען, איז ווייטער כשר, נאר די גאנצע שאלה איז
מעהר ניט, ווייל ביי אייך האט געטראפען אז א מילכיגע לעפעל
האט מען אריינגעשמעקט אין א פליישיגען טעפעל, נו, דאס
וועט שוין דער מתנגדישער רב אויך וויסען.

—————:

א קלאפ פארנעהט און א ווארט באשטעהט.

פורים בשעת אלע האבען געשלאגען המנען האט איינער
א געוויסער שניידער אנשטאט צו שלאגען אנגעהויבען המנען
שטארק צו שילמען.

— וואס איז דאס? — האט מען איהם געפרעגט.

— גאנץ פשוט, א קלאפ פארנעהט, א ווארט באשטעהט,

— האט ער געענטפערט.

—————:

א הצלחה פון א גוי.

אין א שעהנעם פריהלינגס-טאג פאר פסח געהט א פרומע
אלטע אידענע פון בית-מדרש מיט'ן גראבען „קרבן מנחה“-סדור
אין דער האנט און גייענדיג אזוי פארטראכט איז זי אריין אין
מיטען א גויאישע לויח. דערמאנענדיג זיך, אז היינט איז ראש-
חודש ניסן, שאקעלט זי מיט'ן קאפ:

— אט דא זעהט מען די הצלחה פון א גוי! א קלייניגקייט

א ביסעל אזא זכיה צו שטארבען אין ראש חודש ניסן! וואס
וואלט עס א שטייגער געארט דעם רבנו-של-עולם, ווען אויף

דעם ארט פון א גוי שטארבט בעסער אן ארימער איד? ...

—————:

א מלבוש אויף אלע ימים טובים.

איינער אן אַרימאָן, פון די פרעהליכע קבצנים, האָט זיך באַריהמט, אַז ער פאַרמאָגט ברוך-השם, זיין אייגענס אַ מלבוש איז ער פון די אמת'ע מלבושי כבוד, צוגעפאַסט צו אלע ימים-טובים פון אַ גאַנץ יאָהר :

פסח — איז אין איהם נישטאָ קיין גאַנץ ברעקעל.
שבועות — איז ער דורך און דורך מיט תיקון.
ראש השנה — פון אלע זייטען בלאָזט.
יום כפור — טויג ער אויף אַכצעהן כפרות.
חנוכה — איז ער פול מיט לאַמקעס.
פורים — צושיט ער זיך אויף מאָן.

—————:

אן אויסגעצייכענטע טרעפערקע.

מאָמקע חב"ד האָט זיך אמאָל באַריהמט פאַר זיינע פריינד, אַז ער קאָן אָן אויסגעצייכענטע טרעפערקע, וואָס טרעפט אלעס וואָס זי וואַרפט נאָר אויס, האָבען איהם חברה געבעטען ער זאָל זיי בריינגען צו איהר, האָט ער זיי גענומען און אוועקגעפיהרט צו זיין ווייב,

— וועמען מיינסטו, מאָמקע ? — האָבען איהם די חברה געפרעגט — דאָס איז דאָך דיין ווייב ?
— נו, איך מיינ טאָקע איהר — האָט מאָמקע געענטפערט —
זי איז אָן אויסגעצייכענטע טרעפערקע, ווען נאָר זי וואַרפט אויף מיר מיט אַ טעלער אין קאַפּ, טרעפט זי שטענדיג.

—————:

אינטערעסאנטע ערקלעהרונג.

א אידישער חקרן האט אמאל געפרעגט: פארוואס רופט מען קרעפלאך מיט'ן נאמען „קרעפלאך“? האט איהם דער צווייטער חקרן געענטפערט: דריי שפיצען ווי קרעפלאך האבען זיי? און ווייך זיינען זיי אויך ווי קרעפלאך, היינט זאגט אליין, פארוואס זאל מען זיי נישט רופען קרעפלאך?

—————:

ער איז א מלמד.

א י ד — רבי, איך בין גקומען צו אייך, איתר זאלט מיר בענשען, איך זאל האבען א סך קינדער.
 ר ב י — איתר זייט דען א „בעזדיעמניק“?
 א י ד — ניין, איך בין א מלמד.

—————:

א למדן.

א ישוב'ניק, וועלכער האט זיך געהאלטען פאר א למדן, איז איינמאל אריין שבועות ביינאכט צו נאך א ישובניק אין הויז און האט געהערט ווי יענער האט צו קדוש געזאגט „זמן חרותנו“.
 — גראבער יונג איינער! — האט דער למדן אויסגעשריען
 — מילא פסח זאגט מען „זמן חרותנו“ עסט מען כאמש חרוסת, אבער וואס איז היינט פאר א חרותנו אויף דיין קאפ?

—————:

פשוט דערוואַרגען.

א חסיד איז געקומען צום רבי'ן בעמען פאר זיין ווייב, וואָס ליגט מסוכן קראַנק.

— געה אהיים און זאָרג נישט — זאָגט איהם דער רבי.
 אין עמליכע טעג אַרום קומט ווידער דער חסיד מיט אַ געוויין:

— אוי רבי, די פלונית'טע מיינע איז געשטאַרבען.
 — עם קען נישט זיין — מאַכט דער רבי רוהיג — איך האָב אַליין אַרויסגעריסען ביים מלאך-המות פון די הענט דעם חלף זיינעם.

— רבי זי ליגט דאָך פאַרט אַ טויטע.
 — אויב אזוי — זאָגט דער רבי — איז נישט אַנדערש, אז דער בעל דבר האָט זי גענומען און פשוט דערוואַרגען.

—:—

א בעל קורא אַ למדן.

חברה בעלי מלאכות האָבען באַשלאָסען זיך אַפטיילען אין אַ באַזונדער שוהל. זיי האָבען געפיהלט, אז דאָרט ביי די לומדים און גבירים האַלט מען זיי גאָר פאַר קיין מענשען ניט, זיי קענען קיינמאָל זיך ניט דערשלאָגען צו קיין עליה, צו קיין כבוד. ביי זיי, אין דער אייגענער שוהל, האָבען זיי דערפאַר באַשלאָסען נעמען נקמה און געמאַכט אַ תקנה, אז קיין למדן טאָר זיך צווישען זיי ניט געפינען.

איינמאל האט זייער בעל-קורא געמאכט א טומעל, ער האט געפונען א גרייז אין דער תורה. „קרח“ דארף זיין מיט א „לאנגען כף“ און עס איז גאר מיט א „חית“.

ווען חברה, האָבען דאָס דערהערט, האָבען זיי זיך אָפּ-גערוּפּען:

— א, ווען דו ביזט שוין אזא למדן צו כאַפּען גרייזען אין דער תורה, מאַרסטו זיך ביי אונז שוין ניט געפינען.

—————:

די אונגליקליכסטע.

— מיר זיינען די אונגליקליכסטע אין דער וועלט — האָט זיך אַ קעכין באַקלאָגט. — קאָכען מיר שלעכט, טרייבט מען אונז אַרויס; קאָכען מיר גוט, לאַז מען פאַר אונז אַ מכה; זיינען מיר שען, ליידען אונז ניט די בעלי-בית'טעם; זיינען מיר מיאום — קען דער בעל-הבית אונז ניט אַנקוקען.

—————:

אן עצה פון אַקלאָגען.

צו ר' אייזיק מאיר דיק האָט זיך איינגעסען אַ מאַן, וועלכער פלעגט איהם בעטען אויף אַלע חתונות. דער בעטער האָט גוט געוואוסט, אַז ר' אייזיק מאיר וועט אויף די חתונות ניט געהן, נאָר ביי יעדעס מאַל בעטען פלעגט איהם ר' אייזיק מאיר געבען עטליכע קאַפּיקעס, און צוליב דעם פלעגט ער איהם בעטען. ר' אייזיק מאיר האָט געזוכט אַ מיטעל ווי פון איהם פטור צו ווערען.

איינמאל, ווען ער האט איהם געבעטען אויף א חתונה נעמט
 ר' אייזיק מאיר ארויס א גילדען און בעט ביי איהם אויסגאָב.
 — איך האָב ניט, — האָט דער בעטער געזאָגט.
 — טו, נאָ דיר דעם געלדען און געה בייט אָפּ.
 דער בעטער האָט צוגענומען דעם גילדען, איז אַוועק און
 שוין מעהר קיין מאָל ניט געקומען צוריק.

—————:

אן איינלאדונג.

א שמש האָט איינגעלאדען א בעל-הבית אויף פיער חתונות
 מיט איין מאָל.
 — אויף וועלכע זאָל איך פריהער געהן? — פרעגט דער
 בעל-הבית.
 — געהט אויף אלע פיער — האָט דער שמש געענטפערט.

—————:

אזא זאך צו עסען איז פארבאָטען.

אין דייטשלאנד, אויף א באל, איז געזעסען א פארברענטער
 אנטיסעמיט, וועלכער האָט אויסגערעדט אויף אידען אלדאָס ביז.
 אנטקעגען איהם ביים טיש איז געזעסען א אידישע פרוי. די
 פרוי האָט צופעליג א גענעץ געטאָן. דער אנטיסעמיט האָט דאס
 באמערקט און געזאָגט:
 — איהר זעהט, די אידישע מאדאם האָט אויפגעעפענט איהר
 מויל גרייט מיר איינצושלינגען.
 — איהר איהרט זיך, מיין הערר — האָט די פרוי געענט-
 פערט — אונז אידען איז פארבאָטען שווייגען-פלייש צו עסען.

—————:

ע ר ד ע ר ה ע ר ט.

ריכטער : איך גיב אייך א יאהר טורמע.
 באשולדיגטער : איך בין מויב, הערר ריכטער, איך הער
 ניט.
 ריכטער : איהר זיינט פריי.
 באשולדיגטער : א שעהנעם דאנק אייך, הערר ריכטער.

—————:—————

„מה נשתנה“

א גרויסער אידישער געלעהרטער האָט אמאָל געזאָגט :
 — ביי אידען איז מען שוין אזוי איינגעוואוינט, אז עס זאל
 אין קיין זאך ניט זיין קיין סדר, אז ווען עס קומט פסח, און מען
 דערזעהט פאר זיך א שטיקעל סדר. פרעגט מען גלייך די קשיה
 „מה נשתנה“.

—————:—————

א נ א ר י ש ע ר ל י ג נ ע ר.

אין א געזעלשאפט האָט זיך א יונגערמאן בארימט, אז ער
 איז אויסגעווען גאנץ אייראָפע, און האָט געהאט אויפטרעטע
 מיט די גרעסטע מענער.
 — און מיט די דארדאנעלען האָט איהר זיך געזעהן ? —
 האָט איהם איינער פון דער קאָמפאָניע געפרעגט.
 — וואָס הייסט געזעהן ? — האָט דער יונגערמאן זיך בא-
 רימט — איך האָב מיט זיי וויפיעל מאָל מיטאג געשפּייזט אין
 איינעם.

—————:—————

פארזעהן די שמריכעלאך.

א חסיד איז געקומען צו א רבי'ן בעמען אויף קינדער.
 זאגט דער רבי צו איהם:
 — געה אהיים, איבער א יאהר אין דער צייט וועט דיין ווייב
 האבען אן אינגעל.
 אין א יאהר ארום איז דער זעלבער ווידער געקומען צום
 רבי'ן און דערצעהלט איהם, אז זיין ווייב האט גאר געהאט צוויי
 מיידלאך מיט איין מאָל.
 דער רבי האט זיך פארטראכט און געזאָגט:
 — די זאך איז אזוי, איך האָב געזעהן אין הימעל שמעהט
 אַנגעשריבען, אז דיין ווייב וועט היינטיגס יאהר האָבען א בן,
 נאָר דער „בן“ איז געווען פארשמריכעלט, און דאס האָט גאָר
 בעדייט ב' נקבות. און אָט די שמריכעלאך האָב איך ניט בא-
 מערקט.

—:—

דער אונטערשייד.

א קלוגער מאן האָט אמאָל געזאָגט:
 — איך האָב מאמערקט איין וויכטיגען אונטערשייד צווי-
 שען די מענער און די פרויען. דער מאן מוז אימער פאר עפעס
 מורא האבען. פארלירט ער די מורא פאר גאָט, הויבט ער אָן
 מורא האבען פאר זיין ווייב. ווען, אבער, א פרוי הערט אויף
 מורא צו האבען פאר גאָט, האָט זי שוין אפילו פאר'ן באַרדער
 אויך קיין מורא ניט.

—:—

געוויס א חסיד.

- וואס זאגסטו, — האָט איינער געפרעגט ביים אנדערען —
וואָס איז דער יצר הרע, א חסיד צו א מתנגד ?
- געוויס א חסיד. — האָט איהם יענער געענטפערט.
- פון וואנען נעמסטו דאס ?
- ווייל מען זעהט איהם אָפט ביים רבי'ן.

טראַגען נישט.

- שוין צייט, מיין מאן, מיר צו קויפען א נייע זומער-הומ,
אלע מינע באקאנטע טראַגען שוין אזעלכע שענהע נייע הימ.
- פארוואס, מיין ווייב, שמענדיג קוקסטו אויף דעם וואס
טראַגט און קיינמאל נישט אויף דעם וואס טראַגט נישט ?
- אדרבא, זאָג דו, ווער, א שמיינער, טראַגן נישט ?
- ווער, פרעגסטו ? די געשעפטען מיינע טראַגען נישט.

מזן אויסשפייען.

- צוויי סוחרים פון א קליין שמעטעל זיינען געקומען קיין
ווארשע, בשעת געהן אין גאס, פלעגט איינער פון זיי אויס-
שפייען יעדעס מאל ווען ער האָט דערזעהן דורכגעהן א שענהע
פרוי, פרעגט איהם דער צווייטער :
— וואָס געפעלען דיר אזוי נישט די ווארשעווער פרויען,
וואָס דו שפייסט אזוי אפילו אויף די שעהנסטע פון זיי ?

— דו האָסט, גוטער ברודער — ענטפערט יענער — א מעות
און פשוט פארקערט, ווען איך דערזעה דורכגעהן א שעהנע
פרוי, דערמאן איך זיך דאמאלס אין מיין ווייב די מיאוס'קייט,
וואָס איך האָב דאַרמען איבערגעלאָזט אינדערהיים און איך מוז
אויסשפּייען.

—————:

ע ר ה אָ ט ב א צ אָ ל מ .

דער רב פון שטאָט האָט אויסגערעדט א בעל-הבית :
— איך האָב געהערט — האָט ער געזאָגט צו איהם —
אז דו האסט שבת א גאנצען טאָג געשפּילט אין קארמען. דאָס
איז א גרויסע עבירה.
— רבי, — האָט דער בעל-עבירה געענטפערט — איהר
מעגט מיר גלויבען, איך האָב פאר דער עבירה שוין גוט בא-
צאָלט.

—————:

ע ר ה אָ ט ז יך ד ע ר מ א נ ט ד י ס ד ר ה .

א איד האָט אָפּגעשטעלט מאַטקען אין גאָס און איהם א
פרעג געגעבען.
— מאַטקע, וועלכע סדרה געהט היינטיגע וואָך ?
— איך האָב טאקע געהאט פארגעסען די סדרה — האָט
איהם מאַטקע געענטפערט, — נאָר אז איך האב אייך דערזעהן,
האָב איך זיך דערמאנט, אז היינטיגע וואָך געהט קרה.

—————:

א יונגער משיב.

אין שמעטעל ג—א געהט זיך אהיים פון ביהמ"ד אן עלף-
יעהריגער אינגעל, אן עילו'ש קעפעל, האלמענדיג א יורה-דעה
אונטער'ן אָרעם. באגעגענט איהם דער שטאַט-אפיקורים און
וויל פון איהם קאמאָועס מרייבען.

— אינגעלע, אינגעלע, לערנסט דאָך עפעס יורה-דעה'ס,
וועל איך דיך א שאלה פרעגען: מיין ווייב האָט נעכמען כאלד
נאָכ'ן אָפעסען דאָס פליישעג, צוקיעט א שטיקעל קעז און עם
אַראָפגעלאָזט אין קעהל, וואס טוט מען איצט מיט איהר?
— איהר ווייסט נישט וואס? — ענטפערט איהם דרייטט
דער אינגעל — מ'שמעקט זי איין צעהן מאָל אין דר'ערד...

עם ציהט זיי צו אומגליקען.

— האָסטו שוין געהערט די נייעס — האָט איינער דער-
צעהלט דעם אנדערען — מאקס'עס ווייב איז אנמלאָפען מיט א
שאופער.

— מאָדנע מענשען די שאופערס — האָט דער אנדערער
באַמערקט — נאָר עם ציהט זיי צו אומגליקען.

ער האָט מורא.

ביי אן אפיקורס האָט מען אמאָל געפרעגט פארוואס ער
שרעקט זיך, ווען עם הויבט אָן דונערען און בליצען.
— איך האָב מורא, — האָט ער געזאָגט — טאָמער גיט
נאָט נאָך א תורה.

שלעכט אזוי און שלעכט אזוי.

איינער האָט זיך געקלאָגט :

— שוין נישט איינמאָל האָב איך געפרוּאוּט דאָ אין שטאָט
בעמען מ'זאָל מיר באַרגען א גמילת-חסד, וויל קיינער מיר נישט
געטרויען, וויל איך בין דאָ א פרעמדער און קיינער קען מיך
נישט, און ביי אונז אינדערהיים אין מיין שטאָט, הייסט עס,
איז געווען א פארקערטער אומגליק: קיינער האָט מיר נישט
געוואָלט באַרגען דערפאר וואס מ'קען מיך, שלעכט אזוי און
שלעכט אזוי!

—————:

אמת'ע שוסטער!

א אידישע טרופע האָט זיך פארקליבען אויסער דעם תחום
המושב אין רוסלאנד, וואו זיי האָבען געוואָלט שפילען אין מע-
אָטער. דער גובערנאטאר האָט די ארטיסטען ארעסטירט.
לויפט דער אנטרעפענער צום גובערנאטאר :
— הער גובערנאטאר, בעל-מלאכות מעגען דאָך וואוינען
אויסער די טשערטא, פאר וואס שיקט איהר זיי ארויס?
— ארטיסטען זיינען נישט קיין בעל-מלאכות. — ענטפערט
דער גובערנאטאר.

שרייט אויס דער אנטרעפענער :

— וואָסע פראַוואַסלאַדיטעלסטוואָ, זיי זיינען דען ארטיס-
טען? דאס זיינען דאָך אמת'ע שוסטער!

—————:

אויף א נייע שמחה.

אן אַרעמאן פלעגט קומען צו זיין רייכען קרוב אויף יעדען יום-טוב און שמחה.

איינמאל איז ער דאָרט אַכגעזעצען עטליכע וואָכען פאר יום-טוב — א פאָר וואָכען נאָך יום-טוב און ענדליך איז ער אוועקגעפאָהרען. מיט א פאָר טאָג שפעטער קומט ער צוריק. — וואָס איז עפעס ?

— פארשמעהט איהר מיך — זאָגט דער אַרעמאן דעם קרוב — איך האָב שוין א חוקה צו זיין ביי אייך אן אורח אויף אלע ימים-טובים און שמחות — נאָר אויף איין יום-טוב בין איך נאָך נישט געווען. אויף דעם יום-טוב וואס איהר מאכט ווען איהר ווערט פון מיר פטור... בין איך דאס איצט געקומען.

—————:

אויב איינער שטארבט.

אן אלט פאַרפאַלק, נאָכדעם וואס זיי האָבען אויסגעגעבען די אינגסטע טאָכטער זייערע, זיצען זיי פארנאכט-צייט און שמועסען צווישען זיך ווי איינצואַרדנען דאָס לעבען איצט אויף דער עלטער, ווען זיי זיינען געבליבען אליין „א זידע מיט א באַבע“.

— הערסטו, מיין ווייב, וואָס איך וועל דיר זאָגען — מאכט דער אלטער — אין אונזערע יאָהרען דארף מען געדענקען דעם סוף פון א מענשען און מ'טאָר נישט פערגעסען דעם טויט... אויב איינער פון אונז ביידע שטארבט חלילה, נעם איך תיכף און פאָהר אוועק קיין ארץ-ישראל.

—————:

א שעהנער נדן.

צוויי באקאנטע לאנד-קבצנים, וואס געהען ארום אין די הייזער פון שטאָט צו שטאָט, האָבען זיך באגעגענט, רופט זיך אָן איינער צום אנדערען :

— מעגסט מיר אָפגעבען מזל-טוב, גוטער ברודער, גאָט האָט מיר געהאַלפּען, איך האָב אויסגעגעבען מיין עלטערע טאָכטער און ווייסטו ווער דער איידעם מיינער איז? דו מוזט איהם אויך קענען, ער איז טאָקע פון אונזער צעך : פישקע דער האַרבאָטער. — געוויס קען איך איהם. א פיינעם איידעם, אזא יאָר אויף מיר, וואס פאר א נדן האָסטו איהם געגעבען ?

— פרעג נישט, ס'איז שוין איינמאָל א ממזר-יונג! ער האָט מיר אָפגעשונדען די הויט ווי ס'געהער צו זיין! איך האָב איהם געמוזט אָפגעבען גאנץ ליטא מיט זאמוט און אלע דאָרטיגע הייזער געהען אין זיין גבול אריין און איך טאָר נישט אהין מעהר טאָביק שמעקען. וואס זאָגסטו ?

— א, יא, א שעהנער נדן? — הלואי זאָל איך מיין אינגע-רער טאָכטער קענען געבען אזא שעהנעם נדן!

—:—

א וואונדערבארער חזן.

בערעל : אך, שמערעל, האָב איך לעצמען שבת געהערט א חזן, עפעס וואונדערבארעם!

שמערעל : מיט וואס האָט ער דיך אזוי איבערראשט ?

בערעל : וואָס הייסט מיט וואס? נישט קיין שטימע, נישט קיין נגינה, נישט קיין עברי, און דאָך א חזן!

—:—

וואָס פון איהם וואָלט ווערען.

מאָסקע חב"ד איז אמאָל צונויפגעקומען מיט גרויסע רבנים,
 גדולי-ישראל און פאר זיי געזאָגט שארפע וויצען.
 רופט זיך אַפּ איין רב, א באריהממער גאון:
 — זעה, מאָסקע, שטעל זיך פאר מיט אזא גוטע קאפ ווי
 דו האָסט, ווען דו וואלסט זיך גענומען צום לערנען, וואס פאר
 אַ גרויסער גאון פון דיר וואָלט אויסוואקסען?
 מאָסקע איז געשטאַנען טיף פארטראכט אין עפעס א
 מחשבה.

— וואָס טראכסטו, מאָסקע? — האָט מען איהם געפרעגט.
 — איך טראכט — האָט מאָסקע זיך געווענדעט צו דעם
 גאון, וואס האָט צו איהם גערעדט — ווען איהר, אזא גרויסער
 גאון ווי איהר זייט, נעמט זיך דאָס צו וויצען, וואס פאר א שאר-
 פער וויצלינג איהר וואָלט געווען.

—————:

ווי אין ספירה.

מען האָט א אידען, א סוחר, געפרעגט ווי געהט עס איהם
 אין מסחר.
 — פונקט ווי אין ספירה. — האָט דער איד געענטפערט.
 — וואָס מיינט איהר? — האָט מען איהם געפרעגט.
 — גאָר פשוט, פונקט ווי אין ספירה, מען צעהלט און מען
 צעהלט, און מען זעהט ניט א גראַשען פאר די אויגען.

—————:

א מיטעל געגען שרעק פון א ווייב.

דער מאן איז געקומען שפעט אהיים, האָט איהם די פרוי באגעגענט מיט א געוויין.

— איך האָב דאָ געהאט אזויפיל שרעק — האָט די פרוי געקלאָגט — שוין צוויי שעה אז דו האסט געדארפט קומען, וואס האָב איך ניט איבערגעטראכט האָט מיט דיר געטראָפּען. די הארץ פאלט מיר ארויס פון שרעק.

— גוט, איך וועל שוין מאכען, אז דו וועסט זיך מעהר ניט שרעקען, — האָט דער מאן געענטפערט.
— וואס וועסט דו טאָן?

— איך וועל זיך פארסטראכירען (אינשורען) אויף עמליכע טויזענט רובעל. — האָט דער מאן געענטפערט.

—————:

ער איז שמוציג.

די בעל-הבית'טע איז אריין אין קיך, ערשט זי טרעפט די דינסט-מיידעל עסט שמעהענדיג, פרעגט זי איהר:
— שרה, פארוואס עסט דו עפעס שמעהענדיג? פארוואס זעצט דו זיך ניט צו ווי אלע מענשען?
— איך שמעה, ווייל די שמול איז שמוציג. — האָט די דינסט קאלט געענטפערט.

—————:

עס וועלען ניט זיין קיין אנדערע אַרימעלייט.

מאָמקע חב"ד איז אמאָל אריין צו א גביר בעמען א נדבה.
דער גביר איז געווען א קארגער און האָט מאָמקע'ן גאָר ניט
געגעבען און נאָך איהם געוויזען די מיר.

— איהר וועט אינגיכען אליין ווערען אַרעם. — האָט מאָמ-
קע געזאָגט.

— פון וואנען ביזטו דאָס אזוי זיכער? — האָט דער גביר
איהם געפרעגט.

— גאנץ פשוט, — האָט מאָמקע געענטפערט — אַרימע-
לייט מוזען דאָך זיין אויף דער וועלט, אויב איהר און אייער
גלייכען וועלען די אַרימעלייט גאר ניט געבען, וועלען זיי דאָך
אויסשטארבען פון הונגער, וועט איהר מוזען ווערען די אַרימע-
לייט.

—————:—————

א קיילעכדיגער יתום.

א שניץ אין א דאָרף איז געוואָרען אין כעס און גע'הרג'עט
זיין פאָטער און מוטער. האָט זיך אן אדוואָקאט אָנגענומען איהם
צו פארטיידיגען אין געריכט.

ביים משפּט האָט דער אדוואָקאט אזוי גע'מענה'ט:

— העררן ריכטער! מיין קליענט האָט טאקע באגאנגען א
שרעקליכען פארברעכען, כב'עט אכער מען זאָל איהם מילדערען
די שטראף, נעהמענדיג אין אכט, אז ער איז א קיילעכדיגער
יתום.

—————:—————

די מורא פאר תחית-המתים.

העניך האָט געזאָגט קדיש נאָך אַ ווייטען קרוב, וואָס איז געשטאַרבען און איהם איבערגעלאָזט אַ רייכע ירושה, פלעגט ער שוין אלע טאָג דאווענען פאַר'ן עמוד. אַז עס איז געקומען ביי דער הויכער שמונה עשרה, האָט ער שמענדיג איבערגעהיפט דעם „מחיה המתים“.

נאָך אַ לענגערע צייט אזוי דאוונען, האָט איהם דער רב גע-
רופען און מיט איהם פאַרפירט אַ שמועס :

— וואָס איז מיט אייך, ר' העניך, געשעהן אַזעלכעס וואָס איהר האָט אויפגעהערט צו גלויבען אין תחית-המתים ?
— חס-ושלום, רבי, — האָט העניך געענטפערט — ווער גלויבט נישט אין דעם ? איך זאָג נישט „מחיה-המתים“ ווייל איך האָב מורא, טאַמער מאַכט זיך טאַקע תחית-המתים און מיין ריי-
כער קרוב ווערט צוריק לעבעדיג און נעמט צוריק די ירושה.

—————:

נ יש ט בא ש ע ר ט.

מען דערצעהלט, דאָס אין מלחמה צייט ווען ניקאָלאַי דער צווייטער איז דורכגעפאַהרען אַ קליין שמעטעל איז אויפ'ן גאַס געשטאַנען אַ פרומער איד און האָט זיך זיך שוין מכין געווען צו מאַכען די ברכה : שחלק מכבודו לבשר ודם. פלוצלונג אבער איז איהם אריינגעפאַהרען אין באַק אריין אַ געזונטע און גרויסע האַנט פון אַ קאַזאַק, — האָט ער שוין פאַרענדיגט מיט דער ברכה : שכחו וגבורתו מלא עולם...

—————:

צעהן געבאָט פאר ווייבער

(ארויסגעגעבען פון די מענער)

א נ כ י — איך, נאָר איך בין דיין מאַן.
 ל א י ה י ה לך א ח ר י ם — קוק נישט אויף קיין
 אנדערע.
 ל א ת ע ש ה לך פ ם ל — מאלעווע זיך נישט ס'פנים.
 ל א ת ש א ל ש ו א — גיב נישט אויס אומזיסט קיין
 געלט אויף נארישקייטען.
 ז כ ו ר א ת י ם ה ש ב ת — געדענק נישט צו מאַנען
 אויף שבת.
 כ כ ד א ת — האלט עהרליך מ י י ן מאמען, ד י י ן
 שוויגער.
 ל א ת ר צ ח — כאפ נישט די קיך-בארשט צו מיר.
 ל א ת ג נ ו ב — מאך נישט קיין „קניפלעך“.
 ל א ת ע נ ה ע ד ש ק ר — טראַג נישט קיין פלאַטקעס.
 ל א ת ח מ ו ד א ש ת ר ע ך — זאָל דיך נישט פאר-
 גלוסטען אזא קליידעל, וואס עס טראַגט דיין שכנ'ס ווייבעל.

—————:

ער איז אויך דאָסזעלבע.

איינער האָט אמאָל אָנגערופען מאָטקען מיט דעם נאָמען
 שגן. האָט איהם מאָטקע גלייך געענטפערט :
 — וואָס ווארפט איהר מיר אזוי אויף ? אזא פויער ווי איהר
 זייט, האָט איהר דאָך אויך געמוזט זיין פריהער א שגן.

—————:

ווען ווער עס הרג'עט.

— וואָס איז דער אונטערשיעד פון א סאַלדאט ביו א דאָק-
מאַר ?

— א סאַלדאט הרג'עט ווען ער טרעפט ; א דאָקטאר —
ווען ער טרעפט נישט.

— וועלכע באשעפעניש גיט מעהר מילך פון א בהמה ?
— א מילך-הענדלער.

—————:

זאָל ער ווארטען ביו יענעם מאָג.

א שדכן האָט זיך געוואָלט נוקם זיין אָן אן אלטען בחור,
וועלכען ער האָט נישט געקאַנט צומרעפען מיט קיין שדוך. קומט
ער איינמאַל צו איהם און זאָגט :

— איך האָב פאר דיר זעהר א גוטען שידוך. די פריילין
איז א גרויסע יפת-תואר, העכסט געבילדעט, קלוג, א בת-יחידה
ביי רייכע עלטערן פון שווערע טויזענטער, נאָר... זי האָט א
חסרון: איינמאַל אין דריי יאָהר ווערט זי משוגע אויף איין
טאָג.

— ס'מאכט נישט אויס. איך באשטעה, — זאָגט דער בחור.
— טאָ ווארט ביו זי וועט משוגע ווערען...

—————:

די גערעכטע קשיה אויף אלע נעמען

- פארוואס האָט מען מיין ווייבעל, די מרשעת א נאָמען געגעבען — „גימעל“ ?
- פארוואס הייסט מיין שוויגער, וועלכע פארבימערט מיר מייע יאהרען, — „זיסעל“ ?
- פארוואס רופט מען דער ווייבעל, וואס וואוינט קעגענ-איבער, און גיט מיר ניט טאָג און נאכט קיין רוה, גאָר — „מנוחה“ ?
- וואָס איז דער שכל, אז דער שמאָמישער באגרעכער זאָל גאָר הייסען — „חיים“ ?
- פארוואס זאָל דער נגיד, וואס האָט פיינט צו געבען א נדבה, טראָגען דעם נאָמען — „נתן“ ?
- דער שמש פון שוהל, א איד א חלש, קען קוים א טריט געבען — זאָל גאר הייסען „לייב“ ?
- איצט, א שטייגער, א מיאוסע מיידעל רופט מען גאָר „שיינע“ ? דעם גרויסען אמלעט — „קליינמאן“ ? דעם בעטלער — „רייכמאן“ און דעם שטומען — „זינגער“ ?
- און די לעצטע קשיה: דעם חכם פון שמאָט רופט מען גאָר שעפּס ?

פארוואָס חזנים זיינען נאראַנים.

- מען האָט געפרעגט מאָסקען, פארוואס זאָגט די וועלט, אז חזנים זיינען נאראַנים ?
- גאנץ איינפאך, — האָט מאָסקע געענטפערט — ווען זיי זואלמען זיין קלוגע, וואלמען זיי נישט געבעמען פאר יענעם, נאָר פאר זיך.

א בעלמער חשבון.

א פרעמדער האָט אין כעלם עפעס געגעסען אין א גאסט-
הויז. נאָכ'ן עסען פרעגט ער די בעל-הבית'מע, „וויפיעל קומט
פון מיר?“

רעכענט אױס די אידענע: קרופניק מיט ברויט — 7 גראַ-
שען, קרעפלעך מיט פלייש אויך 7 גראַשען. צוזאמען 11 גראַשען.
— איהר האָט א טעות, 7 און 7 איז 14 — זאָגט דער
פרעמדער.

קלערט און קלערט די אידענע און רופט זיך אָן:

— ניין, איך האָב נישט קיין טעות. צוויי מאָל 7 איז 11
און נישט 14. אַ ראייה: איך האָב חתונה געהאט מיט מיין מאן
האָב איך געהאט 4 קינדער און ער אויך 4 קינדער, דערנאָך
האָב איך פון איהם אויך געהאט 3 קינדער, הייסט דאָס: איך
האָב 7 און ער האָט 7 און דאָך איז ביי אונז אין שטוב פאראן
נאָך 11 קינדער.

—————:

שווער צו געפינען אזא מענש.

עס איז איינער אוועק פון זיין ווייב. מען האָט איהם לאנג
ארומגעזוכט און איהם נישט געפונען. דערנאָך אין א צייט ארום
איז ער אליין אהיים געקומען. מען האָט איהם געפרעגט די
סיבה פון זיין באהאלטען זיך, האָט ער געענטפערט:
איך האָב דערמיט געוואַלט ווייזען מיין ווייב, אז איך בין
נישט אבי-זוער, אז אזא מענש ווי איך איז שווער צו געפינען...

—————:

בלויו לשם מצוה

א מיידעל פון פרומע עלטערן האָט זיך פארליבט אין אַ קריסט. יענער האָט זיך מגייר געווען. די עלטערן זיינען אבער געווען געגען דעם שדוך און מיט איהר כסדר איינגע'מענה'ט וועגען דעם.

— איך האָב זיך פארליבט אין דעם גר, — האָט דאָס מיידעל געזאָגט — בלויו לשם מצוה, ווייל עס שמעהט אין פסוק: ואהבת את הגר.

זיי שטימען יא איין!

א פאַרפאַלק זיינען געקומען צו אַ רב זיך גמ'ן. דער רב האָט זיי גענומען איבערריידען זיי זאָלען ווערען שלום און וויי-טער לעבען צוזאמען.

— לאַמיר אקאַרשט הערען, — האָט דער רב געזאָגט — פארוואס ווילט איהר זיך דאס גמ'ן.

— מיר קענען ניט שטימען צוזאמען. וואָס ביי איהם איז נאָכט איז ביי מיר טאָג, און פארקעהרט. — האָט די ווייב גע-זאָגט.

— טאָ וואס ווילט איהר? — האָט דער רב געפרעגט.

— א גמ! — האָבען ביידע אין איין קול ארויסגערעדט.

— אָט זעהט איהר, — זאָגט דער רב — איהר שטימט טאקע איין אין איין זאך — אין גמ. אפשר וועלען מיר געפינען אַן אויסוועג און איהר וועט שטימען אין נאָך זאכען אויך. לעגט עס דערוויל אָפּ.

זי זעהט עס, נעבעך, נישט...

א כעלעמער אידענע איז געקומען קיין ווארשא צו א דאָק-
טאָר :
— פאניע דאָקטאר לעבען, — האָט זי גענומען וויינען, —
איך בין קראַנק.
— וואָס איז אייך ? — פּרעגט דער דאָקטאר און נעמט זי
באטראַכטען.
— עס איז מיר שלעכט, פאניע דאָקטאר לעבען, איך זעה
גאַרנישט.
— וואָס הייסט איהר זעהט גאַרנישט ?
— יא, יא, — וויינט די אידענע מיט ביטערע טרערען —
אָט אזוי ווי איהר הערט פאניע דאָקטאר לעבען, איך זעה נעבעך
גאַרנישט, אָט למשל דאָרט דעם טשוועקעלע אויף דער וואַנט,
איהר זעהט דאָס ?
— איך זעה עס, — זאָגט דער דאָקטאר.
— און איך זעה דאָס נישט, — האָט זיך צוקרעכצט די אי-
דענע...

—————:

ער האָט דריי טעמים.

מאָטקע איז אריין צו זיינעם א באקאנטען, אויפ'ן פריה-
מאָרגען. יענער האָט איהם פיין אויפגענומען און געפרעגט צו
וועט ער אפשר נעמען אמאָל אביסעל שנאָפס ?
האָט איהם מאָטקע געענטפערט :
— ווי זאל איך אייך זאָגען. ערשמענס, איז ביי מיר פאר'ן
דאוונען ; צווייטענס, האָב איך שוין געמאכט ; דריטענס — ווייזט
טאָקע אהער, וועל איך מאַכען שחכל.

—————:

ווי ווער עס שטארבט.

ביים טויט פון א פליטה'ניק זאגט מען: — „ער האָט זיך אוועקגעפעקעלט“.

פון אן אקטיאָר: — „געענדיגט די קאָמעדיע“.

פון אן עלעקטראָמעכניק: — „אויסגעגאנגען די עלעקטריע“.

פון א שניידער: — „פארטיג מיט דער קאפאָטע“.

פון א שוסטער: — „אויסגעצויגען די קאפּיטעם“.

פון א בוכהאלטער: — „געמאכט דעם סך-הכל“.

פון א פּידלער: — „געפלאצט די סטרונע“.

פון א בעל-עגלה: — „אָוועקגעפּאַהרען“.

—:—

געגעסען אָהן אַ היטעל.

מאָסקע חב"ד איז איינמאָל אריינגעפאלען אין בית המדרש מיט א ניים. ער האָט געשוואוירען מיט די האַרבסמע שבועות, אז ער האָט אליין געזעהן ווי דער רב האָט געגעסען אָהן אַ היטעל. קיינער האָט איהם אבער נישט געוואָלט גלויבען, וואָרום ווי קען דאָס מעגליך זיין דער רב זאל עסען בגלוי ראש. זאָגט מאָסקע: „אויב איהר וועט זיך מיט מיר וועמען אין עמליכע רובעל, וועל איך אייך נאָר דערצעהלען ווי אזוי דאָס איז פאָרגעקומען, וועט איהר מיר שוין גלויבען.“

חברה האָבען זיך אבער געהאלטען ביי דאָס זייעריגע, אז דאָס איז אַ זאך וואָס איז אוממעגליך און האָבען איינגעשטימט זיך וועמען מיט מאָסקען אין דריי רובעל.

מאָסקע האָט געהייסען די געלט איינלעגען און געזאָגט: — געוויס האָב איך געזעהן דעם רב עסען אָהן אַ היטעל, נאָר אין אַ יארמולקע.

—:—

די שכירות פון שענקערס.

אין א קליין שמעטעל האַבען כמעט אלע אידען געהאלטען שענקען. די פויערים פון די ארומיגע דערפער פלעגען קומען צוויי מאל אין וואך אין שמעטעל און אין שענק און דאָרט לאָזען זייערע געלט.

די שמעטעל מיט די שענקערס האַבען אַבער אויך געהאט אַ רב און זיי האבען ניט געהאט מיט וואס צו צאָהלען איהם שכירות. האַבען זיי געמאכט אַן אסיפה און באשלאָסען, אז מען זאל אוועקשמעלען א פעסעל און יעדער שענקער וועט אריינ-גיסען אלע טאג א גלעזעלע בראנפען און מען וועט דאס פאר-קויפען און דער רב וועט פון דעם ציהען זיין חיונה.

אז עס איז געקומען פרייטאג און מען איז געגאנגען פאר-קויפען די וויין. כאפט מען זיך צום פעסעל און מען וויל פאר-זוכען, ערשט עס איז א פולע פעסעל מיט ריינע וואסער. שפעטער האָט זיך ארויסגעוויזען, אז יעדער שענקער האָט אנשטאט בראנפען געגאָסען וואסער און דאכיי געטראכט, אז איין קליינע גלעזעלע וואסער אין א פולע פעסעל וועט ניט זיין קאנטיג.

אן עצה אין נויט.

א יונגער מגיד איז געקומען אין א שוהל זאָגען די ערשטע דרשה אין זיין לעבען. ער האָט זיך זעהר דערשראָקען און פון ציטערניש האָט ער פארגעסען זיין דרשה.

דער מגיד האָט זיך אומגעקוקט הין און הער און האָט גע-זעהן, אז די שוהל איז געפאקט, און ווארט אויף זיינע ווערטער, האָט ער א טראכט געטאָן, אז ער מוז באלד אויסגעפינען אן עצה, ווי צו באפרייט ווערען פון זיין אונגליק.

— רבותי ! — האָט ער פּלוצלונג אויסגעשריען — עס הערט זיך סמאלינעס, מיר דאכט זיך, אז עס ברענט אין שמאָט. דער גאנצער עולם האָט זיך געלאָזט לויפען. אין א פערטעל שעה ארום איז די שוהל געוואָרען לעדיג. דער סניד איז דערווייל אוועק אהיים איינ'חור'ן די דרשה.

זאָל גאָט אליין טאָן !

מאָסקע חב"ד האָט גענומען א צעטעל אין דער לאַטעריי, אז עס איז געקומען דער טאָג פון ציהען, האָט מאָסקע תפלה געטאָן צום רבונז של עולם מיט אזא לשון : — רבש"ע, גיב מיר דעם גרויסען געווינס, פון 200 טויזענד רובל, איך פארזיכער דיר הייליג, אז א העלפט פון דעם וועל איך צוטיילען אויף צדקה, נאָר אויב דו, רבש"ע, גלויבסט מיר ניט, צוטייל אליין א העלפט און די אנדערע העלפט גיב מיר.

ער האָט ניט געהאט דעם זכות.

אין ווילנא איז אויסגעבראכען א שרפה אין דער גרויסער שוהל. באלד האָט א גרויסער עולם ארומגערינגעלט דעם אָרט, זיך צוקוקען צו דער שרפה, באלד איז אבער אַנגעלאָפען מאָסקע חב"ד און געשריען : — האָט רחמנות, אידען, רחמנים בני רחמנים, פארדינט א מצוה און לאָזט מיך אנקוקען דעם פייער. איך האָב ניט געהאט דעם זכות צו זעהן דעם בית המקדש ברענען, לאָזט מיר כאָטש זעהן, ווי די שוהל ברענט.

ער עסט ניט פאר'ן דאוונען.

רפאל דער חזן איז פארפאָהרען צו גאסט ביי זיין קוזין אין דער גרויסער שטאָט. דער קוזין איז געווען א פרייער, אבער דער חזן האָט פון דעם ניט געוואוסט. אז דער חזן איז אויפגע-שמאָנען אויף מאָרגען גאנץ פריה, האָט נאָך זיין קוזין דער בעל-הבית געשלאַפּען. באלד האָט ער זיך אויפגעהויבען, זיך ארומגע-וואשען און זיך גלייך געזעצט צום טיש עסען.

איז דער חזן אריין אין גרויס וואונדער און געפרעגט:

— ווי עסט דאָס א איד פאר'ן דאוונען?

— האָט קיין מורא ניט, קוזין, — האָט דער פריינט געענט-

פערט — איך דאווען נישט.

—:—

ער וועט זיך ניט באַדען, ביז ער וועט

קענען שווימען.

זומער, אין זעהר א הייסען טאָג, האָט זיך גרשן דער שטאָט-חכם געגאנגען באַדען. ער איז אריין אין טייך און פארקראַכען אין א זומפ און איז שיעור ניט דערטרונקען געוואָרען. מען האָט זיך אָבער פון אלע זייטען באלד געלאָזען אין וואסער און איהם געראטעוועט. אז מען האָט איהם אָפּגעראטעוועט, האָט גרשון געשוואוירען אז מהיום והלאה געהט ער ניט אריין אין וואסער, ביז ער וועט קענען גוט שווימען.

—:—

ער מאכט פון די מעלות הסרונות.

ר' ירוחם, דער שטאדטישער מיוחס, האָט גענומען אן איי-
דעם א ישיבה בחור פאר זיין מאַכטער. דער איידעם האָט ערשמ
געהאט אַפגעלעבט א שטיקעל צייט מיט דער מאַכטער אין
שלום, אבער ר' ירוחמ'ן איז ער שוין ניט געווען געפעלען.
— פארוואס געפעלט אייך ניט אייער איידעם? — האָט
מען איהם געפרעגט.

— ווייל ער קען ניט שפילען אין קאַרטען און טרינקען קיין
בראַנפּען, — האָט ר' ירוחם געענטפערט.
— נו, דערפאר האָט איהר איהם דאס פיינט? — האָט מען
איהם געפרעגט — דאָס איז דאָך גאר מעלות?
— יע, — האָט ר' ירוחם געענטפערט — ניט קענען שפילען
און טרינקען איז א מעלה, די צרה איז אַבער, וואס ער קען ניט
שפילען און שפילט; קען ניט טרינקען און טרינקט.

—————:

א נייער פרוש אויף דער הגדה.

א מחבר האָט געמאכט א נייעס פרוש אויף דער הגדה. האָט
ביי איהם איינער געפרעגט:
— רבי, איז דען דאָ קנאפ פרושים אויף דער הגדה, וואס
וויילט איהר נאָך מיט אייער פרוש?
— פארשמעהט איהר, — האָט איהם דער מחבר געענט-
פערט — מיט יענע פרושים קען איך ניט מאכען דעם פסח.

—————:

פאר וואָס מען דארף דעם בעל-עגלה אין מזרח וואַנד.

א בעל-עגלה אין א קליין שמעדםעל איז געוואָרען רייך, האָט ער געקויפט א שטאָט אין בהמ"ד אין מזרח-וואַנט, לעבען אַרונ-קודש.

אייןמאָל איז אַריין אין בהמ"ד דעם בעל-עגלה'ס אלטער באַקאַנטער, ערשט ער זעהט, ווי דער פריינט זיינער שמעהט אויבען-אַן. איז דאָס איהם געווען א וואַנדער און ער האָט איהם געפרעגט :

— ווי קומסטו אויבען-אַן אין מזרח ?

— וואָס וואַנדערסטו זיך אזוי ? — האָט איהם דער רייכער בעל-עגלה געענטפערט — דו זעהסט דאָך א פולער מזרח מיט פערד, מוז מען דאָך האַבען צו זיי א בעל עגלה.

—————:

ער קען ניט קריגען קיין נדבה.

אן אַרימאָן איז אַריין צו א גביר בעמען א נדבה. דער גביר האָט אבער אויף דעם אַרימאָן אַנגעשריען און געזאָגט, אז קיין אורחים גיט ער ניט קיין נדבות.

— איך בין קיין אורח ניט — האָט דער אַרימאָן גע'טענה'ט — איך בין א היגער, א געבוירענער.

— עס קען ניט זיין, — האָט דער גביר געענטפערט — ווען דו וואַלסט געווען א היגער, וואַלסטו שוין לאַנג וויסען, אז איך גיב קיין נדבות ניט ; ביזטו דאָך ניט קיין היגער, און אורחים גיב איך ניט.

—————:

די „קשיות“ מיט די תירוצים

צוויי אַרימע בחורים האָבען זיך געטראַפּען צוזאַמען. זאָגט
איינער צום אנדערען :

— איך האָב אַ מאָג, וואָס ווען איך קום עסען, קארמעט מען
מיר מיט קאַשע, אבער קאַשע און ווידער קאַשע.

— דו האָסט ניט וואָס צו זינדיגען — האָט דער אנדערער
געענטפערט — איך האָב אַ מאָג, וואו מען קארמעט מיר שמענ-
דיג מיט תירוצים, מען האָט גראַדע ניט געקאַכט ; די קעכין איז
ניט געווען אין שטוב. די ווירטהיין האָט קיין צייט ניט, א. ז. וו.,
היינט וואָס איז בעסער די קאַשע צו די תירוצים?

—————:

דעם שניידער'ס ענטפער.

דער שטאַט-גבאי האָט אויסגערעדט אַ שניידער אן עזות-
פנים און צו איהם אזוי געזאָגט :

— עס איז דאָך ניט אויסצוהאַלמען פון אייערע קינדער. אַ
גאַנצען מאָג לויפען זיי נאָך דעם שטאַט-משוגע'נעם און שעמען
זיך ניט.

— איהר זייט אליין שולדיג אין דעם — האָט דער שניידער
געענטפערט — אז איהר האָט גענומען אַ פראַסטען שוסטער
און איהם אָנגענומען פאר דעם שטאַט-משוגענעם, האָבען דער-
פאר די קינדער פאר איהם קיין דרך ארץ ניט. ווען איהר וואָלט
אַבער אָנגענומען די שמעלע פאר זיך און געוואָרען דער שטאַט-
משוגענער, וואָלטען די קינדער געהאַט פאר אייך גרויס דרך-
אַרץ.

—————:

ער האָט טויזענט עדות וואָס האָבען ניט געזעהן.

— וואָס ענטפערסטו אויף די רייד פון די פינף עדות ?
האָט א שופט געפרעגט א גנב, זיי אלע זאָגען דאָך, אז זיי האָבען
אליין געזעהן, ווי דו האָסט גע'גנב'עט.

— מאלע, וואָס זיי זאָגען — האָט דער גנב געענטפערט —
פינף מענשען זיינען דאָך ניט די גאנצע וועלט ; אַט קען איך
בריינגען טויזענט עדות וואס האָבען מיך ניט געזעהן גנב'נענדיג.

—————:

אז ער האָט פריהער ניט געוואָלט נעמען — קומט איהם איצט ניט.

א פריסטאָוו איז געקומען אין א אידישען מנין, וואס איז
ניט געווען געמעלדעט, און דאָרט צוגענומען די ספר-תורה, און
אַנגעגעבען אויף זיי אין געריכט.

דער ריכטער איז געווען א גרויסער אידען-פריינט און האָט
געזאָגט :

— איידער אידען האָבען מקבל געווען די תורה, האָט גאָט
געוואָלט געבען די תורה צו אלע פעלקער, נאָר זיי האָבען ניט
געוואָלט נעמען, טאָ וואס האָסטו, פריסטאָוו, זיך איצט מיישב
געווען אזוי שפעט צוצונעמען ביי די אידען די תורה ? אלזאָ, גיב
זיי גלייך אַפּ צוריק.

—————:

א איבער א קלייניגקייט.

א דינסט-מיידעל האט גענומען זיבען גילדען א זמן (א האלב יאהר).

די גאנצע זעקס חדשים האט זי געדינט געמריי און די בעל-הבית'טע איז פון איהר געווען צופרידען. סוף זמן האט זי זיך עפעס צוקריגט מיט דער בעל-הבית'טע. יענע האט געגעבען דער דינסט פינף קאפיקעס און דעם רובעל (זיבען גילדען איז א רובעל מיט פינף קאפיקעס) האט זי געזאגט, וועט זי איהר ניט געבען.

— דערלאנג אין געריכט — האט מען געראטען דער דינסט-מיידעל — דו וועסט געוויס געווינען.

— איבער א רובעל — האט די דינסט-מיידעל געענט-פערט, — לוינט זיך ניט ביזו מאכען מיט א בעל-מבית'טע.

—————:

א מתנת.

א רבי איז אמאל קראנק געווארען. האבען זיינע חסידים איהם געשאנקען יאהרען, יעדער האט אויפגעשריבען אויף א צעמעלע וויפיעל ער שיינקט פון זיינע יאהרען דעם רבי'ן. דעם צעמעל האט מען אוועקגעטראגען צו דעם רבי'ן ער זאל זעהן ווי זיינע חסידים זיינען איהם געמריי. דער רבי האט געזעהן דאס זיין גבאי האט איהם געשאנקען דרייסיג יאהר מיט דריי שעה. — וואס איז דאס פאר א חשבון? — האט איהם דער רבי געפרעגט.

— א פראסטער חשבון, — האט דער גבאי געענטפערט — דריי שעה שיינק איך אייך פון מיינע יאהרען און דרייסיג יאהר שיינק איך אייך פון מיין ווייבס יאהרען.

—————:

פון וואָס זי דיינקט.

נאדולא, די מומער פון ראמשילד, האָט געלעבט זעהר לאנג.
ווען זי איז אלט געוואָרען ניינציג יאהר, האָט זי זיך דערפיהלט
שוואַך און זיך געלאָזט קורירען פון א גרויסען דאָקטאר.
דער דאָקטאר האָט איהר קורירט א פאָר חדשים און די מא-
דאם ראַמשילד האָט זיך ניט געשפירט בעסער.
— ווי עס שיינט — האָט זי איינמאַל געזאָגט צום דאָקטאר
— האלט איהר, אז איך האָב מיר איינגעכילדעט א קריינק, וויל
איהר היילט מיר ניט אויף דעם וואס איך באַקלאַג זיך פאר אייך.
— פארצייהען זי מיר, מאדאם, — האָט דער דאָקטאר גע-
ענטפערט — פון אלט קען מען ניט מאכען יונג.
אויף דעם האָט איהם מאדאם ראַמשילד געענטפערט.
— ניין, ליבער דאָקטאר, איך דיינק גאר ניט פון דעם איך
זאָל ווערען אינגער, איך וויל נאָר ווערען עלטער.

—:—

די אלטע פרייליין.

אן אלטע מיידעל איז אמאָל גערופען געוואָרען אין געריכט
אלס עדות.
ווי אלט זיינט איהר, פרייליין? — האָט דער ריכטער גע-
פרעגט.
דאָס מיידעל האָט זיך דערשראָקען, און זי האָט געשוויגען.
— איך פרעג דאָך אייך ווי אלט איהר זענט? — האָט דער
ריכטער ערנסט געפרעגט.

זי האָט ניט געענטפערט, נאָר זי איז רויט געוואָרען. דער
ריכטער האָט באלד פארשטאַנען פארוואס זי וויל ניט ענט-
פערען, האָט ער צו איהר געזאָגט :
— מיט אייער שווייגען מאכט איהר נאָך ערגער, ווייל וואס
עס געדויערט לענגער, ווערט איהר דאָך אלץ עלטער...

—————:

א ווייבערשע פרעטענויע.

א מאן האָט אמאָל געגעבען זיין ווייב געלט זי זאל קויפען
פאר איהם א פלעשעל ביער, זי איז געגאנגען, געקויפט. טראַגעני-
דיג אהיים איז זי געפאלען, צובראכען די פלאש ביער און פאר-
שטאַכען א האנט. זי איז אריינגעפאלען אין שטוב מיט א כעס,
גענומען שילטען דעם מאן מיט טויטע קללות, שרייען אויף איהם
מיט משונה קולות.

— וואָס בין איך שולדיג? — האָט דער מאן זיך געבעטען
רחמים ותחנונים ביי איהר, — וואָס האָסטו צו מיר?
— ער פרעגט נאָך! — האָט זי געשריען — ווער דען איז
שולדיג? דו וואָלסט מיר קיין געלט געגעבען, וואלט איך ניט גע-
גאנגען און וואָלט ניט געפאלען...

—————:

א מיטערל פאר קונים.

דאָס געשעפט פון סוחר ה' דרעהרעדעל איז פון טאָג צו טאָג
געגאנגען צום גרונד. ווען ער איז אריינגעגאנגען און געפרעגט
זיינע משרתים צו עס זיינען עפעס געווען קונים, האָבען זיי
איהם געענטפערט: „קיין הונט נישט אפילו“.

איינמאל איז ער זיך מישב און נעמט אראפ פון די טהירען
 ביים געוועלכ די מוזות, נישט צוליעב אפיקורסות, ער איז א
 גאנץ פרומער און זאגט צו זיינע משרתים:
 — אצינד וועט כאטש אין געוועלכ אריינקומען אמאל א שד.

—————:—————

ער וויל אסך.

אדורכפאָהרער איז אריינגעגאנגען אין א קרעטשמע, וואס
 איז געשטאנען אין מיטען וועג בעמען עפעס וואס צו עמען. דאָרט
 האָט געוואוינט אן אלמנה.
 — האָט איהר אפשר מילכיגס צו עמען? — פרעגט דער
 אורח.

— איך האָב קיין קוה נישט.
 — קריגט מען ביי אייך אייניגע אייער צו קויפען?
 — איך האָב קיין היתנער נישט.
 — גיט כאַטש א גלאַז מיי, וועל איך עמען מיט ברויט.
 — האָט איהר געהערט? — שרייט אויס די בעל-הבית'מע
 — א איד זאל אלץ וועלען!

—————:—————

מאן און ווייב ביים רב.

— איך וויל זיך גמ'ן מיט מיין מאן, ווייל ער שפילט אין
 קארטען.
 — סמראשע מיך נישט, איך גיב דיר שוין נאָך.

—————:—————

משיח'ס צייטען.

א איד א פקה, נאָר א פרומער, וואָס האָט ליעב צו מלמד-זכות זיין אויף אידען, האָט אויסגעפונען, אז דאס וואס מיידלעך און פרויען טראָגען היינט די לאנגע לייב-קאָלירטע זאָקען, איז, ווייל זיי מיינען, דאָס עס איז שוין געקומען משיח'ס צייט. וואס מיט אזא אופן איז מעגליך צו געפעלען ווערען אין די אויגען פון יונגע לייט, ווי ישעי' הנביא האָט געזאָגט: „ירחבו הנער בזקן“, ד. ה. יונגע לייט וועלען שטאַלצירען מיט ז א ק ע ן . (זקו).

—————:

צוויי טייטשען.

ווען ר' אייזעל איז איינמאָל געפאָהרען אין באהן, זיינען אנטקעגען איהם געזעסען צוויי אסימילירטע אידען, „דייטשען“. ווי מען האָט זיי דעמאָלט גערופען אין פוילען. איינער פון זיי האָט גענומען אַפלאכען פון ר' אייזעל, פון זיין הילוף, פון זיינע פאות און פון זיין ארט רעדען.

איינעם, וואס איז דערביי געזעסען, האָט עס איהם זעהר פערדראָסען, פרעגט ער ר' אייזעל:

— צו קענט איהר דעם דייטש נישט אַפענטפערען, וואס ער האָט אזא העזה חוזק צו מאכען?
— וואָס זאָל איך טאָן, אז דאס שטאַמט פון רש"י הקדוש — האָט ר' אייזעל געענטפערט — דען שטענדיג אין רש"י, וואו עס געפינען זיך צוויי „טייטשען“, איז איינער א „דבר אחר“.

—————:

דער דאקטאר ספעציאליסט.

אין א קליין שמעטעל האָט געמראָפּען איינער זאל אינמי-
טען עסען אראָפּשלינגען א טשוועקעל. עס איז געוואָרען א
מהומה. גומע פריינד האָבען געהייסען תיכף נעמען אריינפאַהרען
קיין ווארשע צו א גרויסען פראַפּעסאר.
— וואָס איז דאָס געלויף? — רופט זיך אָן א אידענע —
מען קען דאָך רופען דעם היגען פעלדשער.
— יענער איז קיין פעלדשער נישט, נאָר א שוסמער, —
זאָגען אנדערע.
— אויב ער איז א שוסמער, — גיט די אידענע צו — וועט
ער דאָך טאקע קענען ארויסשלעפען דאָס טשוועקעלע.

—————:

ווער עס איז אמת און ווער פאלש.

א געוויסער שווינדלער וועלכער פלעגט ארומפאַהרען אין
די קליינע שמעטלעך און דאָרט זיך פארגעשמעלט אלעמאָל אלס
אן אנדער אנגעזעהענער פארשוין, איז אמאָל געקומען אין א
שמעטעל אלס א גרויסער רבי.
באלד האָט ער געפונען זיינע אָנהענגער און זיינע אַרויס
אקעגען איהם. הינטער'ן שמאַט האָבען זיי אויסגעשפּאנט פון
וואָגען די פּערד און גענומען אליין שלעפען דעם וואָגען.
אַ זיימיגער, וועלכער האָט דערקענט דעם שווינדלער, איז צו
צו זיי צוגעגאנגען און אזוי געזאָגט:
— דער רבי איז א פאלשער, נאָר די פּערד זיינען אמת'ע
פּערד.

—————:

אן איידעם אויף קעסט.

איינער האָט אמאָל גענומען אן איידעם אויף קעסט. דעם איידעם האָט מען גערופען ניסן. זעהט דער שווער אז דער איידעם עסט איהם אויף דעם קאַפּ, א גרויסער פרעסער געווען, און ער האָט איהם נישט פארגונען. רופט ער זיך איינמאָל אָפּ צום איידעם אין מימען עסען:

— זעה נאָר, טהייערער איידעם, מילא טבת פרעסט, פאר-שמעה איך, שבט — געוויס, אָדר — אויך צו דערליידען. אָבער אז ניסן פ ר ע ס ט, דאָס איז שוין גאָר אן אומגליק.

—————:

אַ שווערע אויפנאבע.

— איך האָב א גומען חתן, א פיינעם חתן, ער ליבט מיך — האָט זיך פעסעלע געקלאַנגט פאר איהר חבר'טע — דאָך האָב איך מורא, אז ער וועט מיך פער'מיאוס'ן, ווייל איך האָב שלעכטע צייהן. וואָס טהוט מען פאַרט? גיב אן עצה.

— זאָלסט האלטען דאָס מויל פארמאכט — האָט זי איהר גע'עצה'ט.

—————:

אַ מעלה מיט א חסרון.

צו א גרויסען קארגען איז נעקומען א שדכן אַנשלאָגען א שידוך פאר זיין מאַכטער.

— איך האָב פאר אייך א שדוך — איז דער שדכן אריינגע-פאלען מיט א שמחה — פונקט ווי פאר אייך צוגעפאסט. א חתן א צאצקע, איהר דארפט איהם קיין סך נדן נישט געבען. וויפיל

איהר וועט איהם סילוק'ן, וועט ער זעהן דאפעלט, מחמת דער
 בחור קוקט קאסאקע.
 דער קארגער מחותן איז שוין באלד באשטאנען אויף דעם
 שדוך, ער האט זיך אבער באלד צוריקגעכאפט.
 — א חתן וואס קוקט קאסאקע טויג נישט פאר מוין מאַכ-
 מער — האט ער דעם שדכן געענטפערט ער וועט ביי איהר
 זעהן א דאפעלטען הויקער.

—————:—————

צוליעב וואס ער איז זיך מגייר.

צו א רב אין א קליון שמעטעל איז געקומען א פרינץ מיט
 א בקשה מען זאל איהם מגייר זיין. תחילת האט דער רב, מי-
 נענדיג, אז יענער שפאסט, געפרובט איהם מיט פערשידענע
 תרוצים אפשטויסען.

דער פרינץ איז אבער נישט אפגעשטאנען און טאג-טעגליך
 געקומען צום רב און מיט טרעהרען אין די אויגען זיך געבעטען,
 מען זאל איהם מאכען פון א איד.

צום סוף האט דער רב אויף איהם רחמנות געהאט. נאָר
 אזוי ווי עס איז געווען סאמע ערב פסח און די רבנים זיינען
 פארנומען מיט כשרות, איז דאס מגייר זיין אפגעלעגט געווארען
 אויף נאָך פסח.

דערהערענדיג דאס, האט דער פרינץ געזאגט:
 — נאָך פסח, רבי, וועט מיר נישט לוינען זיך מגייר צו זיין.
 איך טהו דאס אצינד נאָר ווייל איך וויל אזוי-ארום ווערען שנעל
 א מלך.

—————:—————

דער ריכטיגער סימן.

א פרוי, א פארטרעט-מאלערין האט אויסגעשמעלט אין א זאל איהרע בילדער. צווישען די דאזיגע בילדער האט זיך געפונען אויך איהר מאנ'ס א פארטרעט. זי האט אבער נישט אויסגעזאגט, וועלכער פארטרעט דאס איז. עס איז געקומען אמאל צו רייד וועגען דעם און די באזוכער פון דער אויסשמעלונג האבען זיך געלערענט טרעפען.

— דער דאזיגער פארטרעט — האט איינער אנגעוויזען — זעהט אויס צו זיין איהר מאן.

— אין וואס דערקענסטו דאס ?

— ווייל ער האט א צודראפעט פנים.

—————:—————

ווער איז מעהר משוגע ?

ר' אייזעל איז איינמאל געווען איינגעלאדען אויף א ברית. דער בעל-הברית, וועלענדיג פערשאפען דעם רב נחת רוח, האט ער אויפ'ן מיש אנידערגעלעגט זיין ספר, וואס איז געווען צוזאמינגעבונדען מיט ר' יצחק אלחנן'ס ספר „באר יצחק“.

ר' אייזעל האט באמערקט, אז ר' יצחק אלחנן'ס ספר איז פריהער אין בונד ווי זיינער, רופט ער זיך אן :

— א מאדנע זאך, די וועלט זאגט, אז ר' יצחק אלחנן איז קלאר. א חכם, א פקח און איך בין משוגע. לסוף האט מען איהם געבונדען פריהער פון מיר.

—————:—————

ווער עס דארף קומען פריהער.

דער זייגער ווייזט שוין די שעה און איהר חתן האָט גע-
 דארפט קומען און איז נישטאָ. פון גרויס עגמת-נפש איז זי גע-
 פאלען אין חלשות, מען האָט איהר גענומען מינטערען, זי האָט
 קוים ארויסגעשטאַמעלט :
 — איך וויל אז פריהער זאל ע ר צו מיר קומען, ערשט
 דעמאָלט וועל איך קומען צו זיך.

—————:—————

ד ע ר צ י מ ע ס .

אַ געוויסער אַרימאן פאַרוזכענדיג איינמאַל א גוטען צימעס
 ביי א גביר, פרעגט ער דער מאדאם פארוואס האָט דער צימעס
 אַזאַ מעס גן-עדן.
 — איך האָב אריינגעלעגט א גוט אָנגעפיהלטע היהנערשע
 העלדזעל — ענטפערט די גביר'מע.
 — און אין מיינ צימעס לעגען זיך אריין זיבען העלדזעלעך
 (ער האָט געהאט פינף קינדער) און האָט דאָך קיין שום מעס
 נישט — לאכט דער אַרימאן.

—————

— זיידע, זאָגט אונז דעם אמת, ווי אלט זענט איהר ?
 — איך ווייס נישט — ענטפערט דער זיידע — ביז 70 יאהר
 האָב איך געצעהלט און נאָך 70 איז עס א מתנה פון גאָט און גע-
 שענקטע צעהלט מען נישט.

—————:—————

דער כשר'ער רעסטאָראַן.

אין אַ רעסטאָראַן, וואס איז בעקאנט מיט זיינע פוילע קעל-
נער, וואס דערלאנגען עסען די געסט דויערט זעהר לאנג, איז
אריינגעקומען א פרומער איד און געהייסען געבען מיטאָג.
נאָכ'ן פליישיגען מיטאָג האָט ער זיך כאלד געהייסען גע-
בען א גלאַז מילך, איז מען צו איהם צוגעגאנגען און געפרעגט :
— היתכן, אזא פרומער איד זאל דאָס טהון ?
— איידער מען וועט מיר דערלאנגען דאָס גלאַז מילך —
האָט דער איד געענטפערט — וועט סיי ווי געדויערען זעקס
שעה.

—————:

ער וויל באַגראַבען אַ איד.

אַ גרויסער אנטיסעמיט, וואס האָט גע'שמט אלס דער פאר-
ביסענער יודענפיינד, איז איינמאָל קראַנק געוואָרען און ווען ער
האָט געהאלטען פאר'ן טויט, איז ער שנעל אויפגעזעסען און זיך
געהייסען רופען דעם רב, ווייל ער וויל זיך מגייר זיין.
אלע אין שטוב האָבען איהם באוואָרפען מיט פראגען : „הא,
דו וועלכער האָסט אזוי אידען, געהסטו איצטער אליין ווערען
אַ איד ?“

דערויף האָט ער געענטפערט :

— איך מהו דאָס, צו וועלכען איך האָב געשמרעכט מיין
גאנץ לעבען, איך וויל אצינד באַגראַבען נאָך אַ איד.

—————: